

Sampo Seppänen
15.9.2023

Valtiovarainministeriö
Viite: VN/25455/2023

Energiateollisuus ry:n lausunto ehdotuksesta Suomen REPowerEU-rahoituksen käyttökohteiksi

Suomen on mahdollista saada uutta rahoitusta REpowerEU -mekanismin kautta enintään 127 miljoonaa euroa. Rahoituksen osalta jäsenmaiden tulee lisätä elpymis- ja palautumissuunnitelmaansa (RRP) REPowerEU-osio, jossa määritellään investoinnit ja uudistukset, jotka edistävät REPowerEU:n tavoitteita.

Talouspoliittinen ministerivaliokunta puolsi torstaina 31. elokuuta valtiovarainministeriön esitystä REPowerEU-varojen käytöstä Suomessa. Esityksen mukaan varat käytetään seuraavasti:

- ympäristöluvituksen vauhdittaminen valtion aluehallintouudistuksen kanssa yhteensopivalla tavalla, 32 miljoonaa euroa
- puhtaan energian ja materiaalivirtojen tutkimus- ja kehittämistoiminta ja pilotointi, 40 miljoonaa euroa
- puhtaan siirtymän investoinnit, 55 miljoonaa euroa

Energiateollisuus ry (ET) kiittää mahdollisuudesta lausua kyseiseen esitykseen ja pitää esitettyjä rahoituksen kohteita oikeansuuntaisina. Tarkemmat perustelut ja huomiot ovat seuraavat:

Ympäristölupien vauhdittaminen

Investointien esteenä tai haasteena on usein luvituksen sujuvuus. Hallitusohjelman kirjaukset investointiluvituksen sujuvuuden ja ennakoitavuuden parantamisesta ovat erittäin tervetulleita ja niiden toteuttaminen on tärkeää. Näin vauhditetaan ja edistetään tarvittavan puhtaan siirtymän investointeja ja parannetaan yritysten mahdollisuuksia tuottaa talouskasvua ja hyvinvointia Suomeen. Isot rakenteelliset muutokset ja kehittämisprosessit luvituksen osalta tarvitsevat riittävät resurssit toteutuakseen niin, että lupamenettelyt ovat sujuvia niin muutosvaiheessa kuin sen jälkeen.

- Pidämme järkevänä, että REpowerEU:n kautta tulevat lisämäärärahat tullaan osittain kohdistamaan luvituksen sujuvoittamisen edistämiseen. Suomen REPowerEU-luvussa kansallisesti rahoitettavaksi kaavailtu luvituksen vaatima lisäresursointi on tarkoitus osin rahoittaa REPowerEU-rahoituksella. Jos nyt saatavilla olevaa REpowerEU-rahoitusta käytetään osittain korvaamaan kansallista rahoitusta, tulee varmistaa, että rahoitus on riittävää tarvittavien ja hallitusohjelman mukaisten prosessien läpiviemiseksi, jotta luvitusprosessit sujuvoituvat ja pysyvät jouhevina myös muutosprosessien aikana.

Tki-rahoitus ja puhtaan siirtymän investoinnit.

Vihreässä siirtymässä valtion ensisijainen rooli on edistää uusien teknologioiden kehittämistä ja käyttöönottoa. Uusien teknologioiden kehittämisellä ja käyttöönotolla on keskeinen rooli fossiilisista tuontipolttoaineista irtautumisessa, ilmastonmuutoksen hillinnässä ja vähähiiliseen energiantuotantoon siirtymisessä.

Tarvittavan muutoksen nopeuttamiseksi ja tehostamiseksi, on tutkimus- ja demonstraatiovaiheessa olevia uusia teknologioita syytä tukea. Kehitysvaiheen jälkeen kaikkien teknologioiden tulee pärjätä kilpailuilla markkinoilla.

TKI-tuet lisäävät kannustimia kehittää teknologiaa, joka hyödyttää myös laajemmin kansantaloutta päästövähennysten myötä ja lisää potentiaalia uusien vientituotteiden kehittämiseen.

- Pidämme rahoituksen suuntaamista puhtaan energian ja materiaalivirtojen tutkimus- ja kehittämistoimintaan ja pilotointiin sekä puhtaan siirtymän investointeihin hyvänä. Energiatukien määrärahoja vähennetään ensivuoden alusta lähtien merkittävästi. Näkemyksemme mukaan kilpailuilla markkinoilla ei kehittyneille tuotantomuodoille tukia tarvita, mutta energiatukien leikkaukset vähentävät mahdollisuuksia myös uuden teknologian hankkeiden tukemiseen. TKI-lisärahoitusta ja puhtaan siirtymän rahoitusta on syytä suunnata laajasti yrityksille innovaatiotoimintaan ja uuden teknologian kaupallistamiseen.

Lisätietoja: Sampo Seppänen, sampo.seppanen@energia.fi, 050 340 7716